

الرشاد

س ۶ ۱ ۳۰ ۳ ۱

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم ديني ، علمي ، ادبي ، سياسي هفته لقي مجموعة اسلاميه در
اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدير مسئول : ح . اشرف اديب

جلد ۲ - ۹

۲۹ تشرين ثاني ۱۳۲۸

پنجشنبه

۲ محرم ۱۳۳۱

عدد ۴۰ - ۲۲۲

توقف - مقلد لرك اعتقادده اجتهاد ادعاسى - مقلدك ايماننده خلاف - « ان للقرآن ظهراً و بطناً » حديثى - حضرت عيسى ايله معلم آره سنده كى حكايه - قيامتك زمان وقوعنه اوائل سورده كى حروفله استدلال - بو استدلالك بطلانى - تفسيرده ابن عباسدن روايت اولنان شيلرك اكثرينك عدم موثوقي - اوائل سوردن استنباط حقنده بعض شيعه دن بر ايكي حكايه .

اختيار مقلدايله كنج محقق بر كون صوكره اجتماع ايده جكلرينه دائر يكديكرينه ويردكلى سوزى يرينه كتيرومك ايچون مباحثه تكرار عودت ايتديلر ؛ شيوخ محاوره يي آجوب مناظره يي طلب ايتدى ده ديدى كه :

— كچن مجلسده كلامكه جواب ويرمه مكلنم عجزمدن ، ياخود اوسوزلر بكقاعت ويرديكندن دكلدر ؛ انحق اولنرك بعضيلرنده ؛ جواب ويرمزدن اول هر حالده استيضاحى لازم اولان اهام و غموض كوردوم ، كه اوده : مسلمانلرك ضعفه علت اولي ياخود بعضيلرينك ديديكى كي علت العلل انحق شريعتى ترك ايتك اولديغنده بنم مراد ايتديكم معادن بشقه برشى كلامقلنك در . چونكه بو ، او قدر آجيق بر مسئله در كه كلامقده اختلافه محل اولق قطعياً صحيح دكلدر . برده كوربيورم كه مهدي يي انكار ايدىورسك ؛ حالبوكه بونى سندن اول - ابن خلدون كي انكارينه اهميت ويرلمه ين بعض كيمسهر مستتى اولديغى حالده - انكار ايدن هيچ بر مسلمان يوقدر . يالكز ابن خلدونك مهدي يي انكار و اونك حقنده وارد اولان اسانيد حديثه طعن ايتديكنى *** پاشا مرحومدن ايشيتمشم ؛ ابن خلدون ايسه عالم دكل ، انحق بر مؤرخ ايدى .

صوكره سن ؛ قيامتك يقين اولديغى ده انكار ايتدك . حالبوكه بو ، چوققلرك ، قاديئلرك بيله اكلاديني بديهي ، غير قابل انكار بر مسئله در . برده آيتك ، حديثك قرب قيامت اوزرينه دلالتنه ده راضى اولميورسك ، كه كتاب ايله سنتده مغيباتدن خبرلر اولديغى انكار ايدىورسك ديمكدر .

سرد و اتيان ايتديكك بوقدر خطا آلود سوزلر صانكه آركلش كي الك نهايت غير قابل تعمير بر كلام دهها سويلدك كه ، دكلزلرك صوبى ايله تطهير ايدلسه ينه تميزلنميه جك ، او كا كافى كليه جك . ايشته اوده « مذهبي توحيد ايدرك مسلمانلرى بريوله سوق ايتلى » سوزكدر . مذاهبه منافي اولان بويوك مضافنى بن كلاميورم . زيرا معلوم بر حقيقتدر كه اهل تصوفك همى مذاهب اربعه يه تابع ايديلر ، حتى اقطاب اربعه نك (رضى الله عنهم) بيله جمله سى شافعى ايديلر ؛ يالكز شيخ عبدالقادر - اندراسه يوزطوتان مذهب حنبلى يي احيا ايتك ايچين - بالاآخره اورا يه رجوع ايتدى . اكر قطب شعراينك « بواقطاب حضراتى ، كشفلى سايه سنده ، عين شريعتيه مطلع اولديلر ده مرتبه اجتهاده صعود ايتديلر » سوزى مقام اعتراضده نوكه سوره جك اولورسه ك بيل كه بواعتراض سنك علمينه حجت اولور . چونكه اولنر عين شريعتيه مطلع اولمهلريله كورديلر كه ائمه مذاهبك جمله سى

نه مى يادك ؟ وطنك باغرىنى آل قائلرله بويادك ، قلبنه : جامعلره خاچلر طاقدك ؛ نيجه بچاره قاديئلر ، نيجه انسانلرله بيكسانك يرينى ، يوردينى بيقدك ، يادك .

نيجه معصوم آنالر قالدى يازيق مسكنسز نيجه عفتلرى رنجيده ايدلش قيزلر .. نيجه طول ، كيمسه سز ، او كسوز ؛ نيجه معلول عاجز .. ياد ايدلجكه جكر پارچالانير ، قلب صيزلار .

بزى يادق عجباً بونلرى ؟ هپ بز يادق ؛ كنديمز آريلارق اولنلرى برلشدير ك ؛ متصل بر برىمزله بوغوشور كن آرتق اونوتوب هپنى دشمنلره فرصت ويردك .

روح حررتى بز كلامادق ؛ برلشهر ك وطنك فيض و تعالى سى ناصل قابلسه ويره رك آل اله انحق اونى بولق ، بيلمك ايچون اوغراشمق اوت لازم ايكن .. كيم نه ديسه طويمادق ، ديكه مدك ؛ اولره : « حریت وار ! » ديه بر نشوه مستى ايله سوكدك ، صايدق ؛ غرض و منفعت اوغرنده قوشار كن ناچار ، نااميد حاله كتيردك وطنى ايشته يازيق .

بوفلاكت ، بوألم تجربه زهر آكين ايشته برضربه ايفاظ .. اكر بز بوندن اويانير عبرت آليسق ، اوزمان بلكه امين اولورز ، بلكه سعادتله يشار خسته وطن !

قونيه : ابن حازم

نعيم

مَقَالَات

مخارره

بر محقق ايله مقلد آراسنده

۲

دبير اعظماد ، استدلالك صحيح و فاسر بوللرى

قيامتك قوپه جغنى قرآن ايله استدلال - بو استدلالك طريقى وابطالى - دليلسز سوزك عدم قبولى - مسائل اعتقاديه ده كي ادله نك قطيعتى - اجتهادك منى اصول دينده اوليوب آنحق فروعه ده اولدينى - سلفك اجماعى قارشيسنده

محقق : — مقلد اولمديغنى ادعا ايدوبده اجتهادده تقليدى شرط ايدنلرك حالته تعجب ايدرم . اكر دين دن اولمى اوزرينه سالفدن اجماع واقع اولان دائره دن چيقماق واجبدر ديمش اولسه يديك جداً سنى تسام ايدردم . چونكه عموم صدر اول رجائيك بولنديغى دائره دن خروجى مؤدى اولان اجتهاد ، اسلامك ماوراسنده بر اجتهاددر ؛

حالبوكه بزم كلامز دين اسلام دائره سنده كي اجتهادده در . هم نه لازم ؛ بر مسئله ده ائمه اره سنده خلاف بولمى او مسئله حقه ده هيچ برشى اوزرينه اجماع اولمديغنه برديلدر . نه زمان كه بويله اولورسه او مسئله يه نظر ايدنلره — بريسنه موافق ديكرينه مخالف اوله جغنى نظر دفته آلميه رق — كنديسنه قناعت ويرن ديلي آلمق واجبدر . ذاتاً بر مجتهد تابع اولمق اونك دليلنه تابع اولمق ديمكدر . حال بوكه دليله تابع اولمى ايجونده بوندن بشقه معنا يوقدر .

علوم دينيه ايله اشتغال ايدن چوق كيمسه لر واردركه عقائدى دليل وبرهان ايله بيلورم دعواي واهيسيله نفسى آلداتيور . اونلر ظن ايدنيورلر كه : مسائل اعتقاديه ده كي ادله دن كوز يومه رق يالكلر فلان ويا خود فلانك يازديني كتابي او قومقله ايماننده واقع اولان اختلافدن ، يا خود سنوسى وبشقه لرك مقلدك كفري اوزرينه حكايه ايتدكلري اجماعدن قورتوليورلر .

مقلد :- — بن ، اجتهاد وتقليد مسئله سنى تحريره كيرشمزدن مقدم حساب ايجد ايله بونك امثالي اشارات قرآنيه ، اوائل سورك دلاتندن قيامت كه زمان قومعه سنه استدلال ايتمكه كي رايكه واقف اولمق ايسه يورم . چونكه بن سنك كلام سابقكدن استشام ايدنيورم كه سن ؛ اشارات قرآنيه و اوائل سورك دلاتنه اعتماد ، قلبرينك نورانيتي ، صفاء باطنلري ايله بونلري قرآندن استخراج ايدن اهل كشفه مخالف اولان ظاهر برستلردن سك .

اكر بنم سويلديكم شو دلاتلري تسليم ايدرسه كه بن ده درميان ايتديكك شرطى قبول ايدرم .

محقق :- — بنم درميان ايتديكم شرط شو دلاتلره ده شامل ذر ؛ بناءً عليه بونلر اوزرينه حجت اقامه ايتديكك تقديرده هيچ شبهه يوق كه بن اوكا هر حالده سرفرو ايدم جكم .

مقلد :- — اشارات قرآنيه شو حديث ايله ثابتدر : « ان للقرآن ظهراً وباطناً ومطالعاً » . دالات حروفه كلنجه : بوده انبياء سابقين عندنده معروف ايدى ؛ چونكه بن قصص انبياده كوردم كه حضرت عيسى عليه السلام اوچ ياشنده ، يا خود يدي ايلق ايكن والده سى تعلم ايجون بر معلمه كتوردى — شوراسيده خفي اولمسون كه بشيكده ايكن تكلم ايدردى — معلم ايله حضرت عيسى اره سنده شو محاوره جريان ايتدى :

معلم :- — ايجد دى ! عيسى : سن بيلورميسك ، كه ايجد نه در ؛ معلم ضرب ايتك ايسه نيجه حضرت عيسى ديدى كه : معلم افندى بنى دو كه اكر سن بيلميورسه كه بكاصورده بن سكا تفسير ايدم ! معلم : تفسير ايت ! عيسى : (ا) آلاء الله ، (ب) بهجة الله ؛ (ج) جمال الله ؛ (د) ،

مصيدرلر ، اونلرك اختلافى ايسه عين رحمتدر . بونك ايجوندر كه : بواطلاع ن صوكره مذاهبي نه كنديلري ترك ايتديلر ، نه ده انسانلره ترك ايله امر ايتديلر . بناءً عليه كچن مجلسده كي بياناتكك هر كلمه سى اوزون اوزون تشريحاته محتاجدر .

ايشته بونك ايجون كتابلره مراجعتله اونلردن نقلي دليللر استحضار ايدرك ذهنگده يرلشوب تمكّن ايدن بو شبهه لردن سنى قورتارمق ايجون مناظره نك تاخيرى طرفدارى اولمشم .

محقق :- — بن شو مناظره مزده حق و حقيقتك لايقيه ظهور ايدم بيلمه سى ايجون لزومى دركار اولان بر شرط درميان ايدنيورم كه اوده يكدى كيريمزى مناقضه ، معارضه ايله دكل ؛ انجق سند قوى ، برهان جلى ايله قبول ايتمكدر . مسئله اعتقاديه اوزرينه اقامه ايديله جك اولان برهان شرعى ايسه ؛ انجق نص قطعى قرآنيه ، يا خود حديث متواتر اولمق لازمدر . زيرا خبر آحاد هر نه قدر صحيح اولسه بيله دلاتى ظنى در ، ظن ايسه باب اعتقادده ضاللدر .

جناب حق بيوريور : « ان الظن لا يغنى من الحق شيئاً » . فاذا بعد الحق الا الضلال درجه تواتره وارميان احاديث صحيحه ايله مسائل اعتقاديه ده احتجاج بالاتفاق صحيح اولما نيجه سكا نه اوليور كه علمانك سوزلري ، صلحانك تبشيراتى ايله احتجاجه قالننيورسك ؛ بونلر عدم قبوله دها لايق دكل ؛

مقلد :- — حقيقه انكارى غير قابل بر قول اصولى سويلدك ؛ فقط اونكله عمل مجتهدينك وظيفه سيدر ، بن اكلايورم كه سن مجتهدك ادعا ايدنيورسك ؛ بناءً عليه بودعوادن طولاني بن سنك ديندن قورقارم ؛ چونكه هر كيم رايينه مستبد اولورسه خطا ايدر . جناب حق « فان زلتم من بعد ماجاءتكم البينات فاعلموا ان الله عزيز حكيم » بيوريور كه بك دهشتلى بر تهديددر .

محقق :- — آيت عليه كه حجتدر ، چونكه بو آيت تصرّح ايدنيور كه عذاب آلهي انجق ، كنديسنه آيات بينات كلوبده اوكا امعان نظر ، اونكله عمل ايتمه ينلره در ؛ بناءً عليه بو وعيد باشى بوش كزن عاطل ، جاهل كيمسه لره شامل اولديغى كچي مقلدلره ده شاملدر . برده اجتهادى منع ايدنلر انجق فروعه ده منع ايتديلر ؛ اصول دينده تقليده كلنجه ؛ بونك حقه ده سويلنن سوزلرك اك اهونى : ايماننده اختلاف واردر . حتى بعضيلري ايمانك عدم حتى حقه ده اجماع بيله نقل ايدنيورلر . مناظره ايدم جكمز مسائلك اك اهميتاييسى اجتهاد وتقليد بجئ اولديغى حالده سنك دليلسز ، تقليد ايله بنى الزام ايتمه مناظره دن قاجق ، اونى ترك ايتمكدر .

مقلد :- — بن ، اعتقادده مقلد اولمديغم كچي هيچ كيمسه يي ده اعتقاد خصوصنده تقليد ايله امرايتم . انجق بن ديورم كه : بر مجتهد ايجون اجتهادنده ائمه اربعه ، امام اشعري ، ماتريدى ، وبونلرك اتباعى اولان علمايه موافق اولمق واجبدر ؛ اكر بويله اولمازسه كافر ، يا خود مبتدع ، يا خود ضال فاسق اولور .

تاریخچه

ایران تاریخچه انقلابی

— ۵ —

مظفرالدین شاه دوری

۲

ولایات مهمه ده عدالتسزک واهالیده کی عدم ممنونیتک تزیادی - حرکات
احرارانه - اعلان مشروطیت - شاهک وفاتی و بین الاهالی مظهر اولدینی محبت .

شاهک اراده سز لکنندن نفوذ دولته عمومی برضعف طای
اولدینی حالده تبریز و شیرازکی ولایات مهمه ده دخی خصوصی برطاقم
مناسبتسز لککار اولویوردی . اووقت ولیعهد سلطنت محمد علی میرزا
علی الاصول تبریزده حکومت ایدیور و آذربایجانک اداره سنی ید اقتدارنده
بولوندریوردی . ولیعهد شدتلی بر استبداد کوستریور ، اهالی بی
اولمایه جق غدرلره د چار ایدیوردی . مظفرالدین شاهک اسرافاتنه
رغمأ اوغلی محمد علی میرزا خست طبعیله مشهوردر . ولیعهدلکی
زماننده بوتون مقصدی ممکن اولدینی قدر فضله پاره بریکدیرمکدن
عبارت ایدی ، تأمین موفقیت ایتک اوزره قولاندینی وسائلك
مشروعیتنه ده بک اهمیت ویرمزدی . بوندنطولای تبریزده اجرا ایتدک
مناسبتسز لککاری قالمامشدی . حتی ولیعهد سلطنت ، تبریزک - بلکه ده
عموم ایرانک - مهم برمرض اجتماعیسنی تشکیل ایدن غلای اسعاردن
استفاده طریقه صابمش ، شهرک محترکرلیله کیزلی برمعامله یامشدی .
محمد علی ، محترکرلرک اهالی به قارشى اجرا ایتدکاری غدردن اغماض عین
ایدیور وکلیتی بر « حق السکوت » نائل اولیوردی . شاه مخلوعک
ترجه حالى بر تفصیل یازاجغمزدن بوراده تبریزده ولیعهد اولدینی
زمانده کی اجرا آتی مختصراً کچه جکیز .

محمد علی میرزا پدری کی علیل المزاج وضعیف البنیه دکل ، غایت
سرت وشدتلی برطبعه مالک ایدی . اهالی بی اولدقچه تضییق ایدیوردی .
کیمسه دن برصد اچقماسون ديه سلطان حمیدی تقلیداً تبریزده مکمل
برخفیه تشکیلاتی وجوده کتیرمش ایدی . بو تشکیلات مستبدانه دن
طولای کیمسه ، أونده ، کندی عائله سی دائره سنده بیله ، ولی عهدک
اداره سی علیه قونوشه من ایدی . چونکه ولی عهدده ژورنال
ایدلیه جکنه امنیت ایده مزدی . ولی عهد ایسه مفترس ، خونخوار ،
سفاک ایدی . حتی احراردن میرزا آقا خان ایله ایکی آرقاداشلرینک
قفالرینی بالذات کنديسنک کسیدی مشهوردر .

ایشته اذربایجان بویله سفاک بر دماغک اداره کیفیه سی تحت
تضییقنده آزیلیر ، دائمی بر قحط وغلا ایچنده ایکه یور ، ولی عهدک
حمایه سنه صیغنان محترکرلرک ، متغلبه لک پای احتراصی آلتنده خیربالا -
نیور ایدی .

تبریز بویله بر طالع غدارک زبونی ایکن شیراز دخی مظفرالدین

دین الله ؛ دیمکدر . هوز (ه) ، جهنمک شدتی ؛ (و) ، اهل نارك
عذابى ؛ (ز) ، جهنمک زفیریدر .

حطی : « استغفار ایدنلردن کناهلر سیلندی ، دیمکدر .

کلن - اللهم کله لیدرکه اونلر تبدیلی قبول ایتیز ؛ دیمکدر .

قرشت - اونلری جمع ایدوب حشر ایتدی ؛ دیمکدر .

معلم دیدی که : ای قادین ! چوجغکی آل . بو ذاتاً بیادور ؛

بناء علیه معلمه احتیاجی یوقدر .

هیچ شبهه یوقدرکه نقل ایتیش اولدیغم بو حکایه ، قبولی واجب

بر تعلیم السیدر .

دینزده بونی تأیید ایدن ده بعض شیلرده وارد اولمشدر . ابن

عباسدن روایت اولنیورکه (ألم) ک تفسیرنده شویله دیمش : الالف

آلاء الله واللام لطفه والمیم ملکه . (الر) (حم) (ن) ک تفسیرنده

ده شویله دیور : بونلرک مجموعی اللهم « الرحمن » اسمیدر . ینه

اوندن روایت اولنیورکه (ألم) ده شویله دیمش : انا الله اعلم . ایشته

بوده دلالت ایدیورکه حرف ، اوائل کلماتدن مأخوذ اولق جائز

اولدینی کی اورته سندن ، آخرندن آلمقده جائزدر ؛ ینه اوندن

روایت اولنیورکه : ان الالف من الله واللام من جبرائیل والمیم من

محمد ؛ یعنی قرآن اللهدن لسان جبرائیل ایله حضرت محمد « ص »

نازل اولمشدر . ابجد حسابنه کلنجه : اوده

محقق : — امان براز مساعده ایتده اشارات قرآنیه وحروف

مفرده نک دلالتی بختدن فارغ اوله لم . « ان للقرآن ظهراً وباطناً »

حدیثی ، که « ظاهراً وباطناً » ده روایت اولنیور ، بونی انکار ایدم که

اصحاب سندن ابن حبان روایت ایدیور . فقط ، ابن حبان جرح

خصوصنده غایت متساهل ایدی ، آنک ایچون بونک حدیث روایت

ایتدیکی کیمسه لک بک چوقلری مطعوندر ، بعض کیمسه لرده بو حدیثک

موضوعات باطنیه دن اولدینی اعتقاد ایدیورلر . هم ، روایت صحیح

اولان شیتک هبسی واقع ونفس الامرده صحیح اوله بیلمی ؟ شونکله

برابرکه علما ظاهری لفظ ، یاخود تلاوت ؛ باطنی ده تأویل ، یاخود

فهم ایله تفسیر ایتدیلر ؛ بعض علماده ظاهر ، هلاک اولینی اخبار ؛

باطن ده وعظ آخرین اولدیغه قائلدر .

ابن قیبه ده « الا ان یؤتی الله رجلاً فهما فی القرآن » حدیثه

اشارت ایدرک شویله دیور : ظاهر ، علمانک اکلادینی معانی الفاظ ؛

باطن ده اونده کی اسراردرکه اهل حقایقه ظاهر اولور .

حالبوکه دلالتده مضبوط اولان طریقلر بولمقدقچه بونک صحیح اولمسنه

بر دلیل ده یوقدر . بعض علماده (حد) ی حلال وحرامک احکامی ،

(مطالع) اده وعد ، وعیدیخبار ؛ یاخود حد ، جناب حقک مراد

ایتدیکی معنائک منتهاسی ، مطلع ده کنديسیله معرفته توصل اولنان شیدر

دیورلر . بنابرین هیچ برکیمسه دیوره که حدیث سنک ذکر ایتدیکنک

معالره دلالت ایتسون . سیدنا عیسی نک معلم ایله اولان مکالمه سنده

کلنجه : بو صحیح دکلدر .

(ایکنجی محاوره دن ده وار)